

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН “ДАР БОРАИ ҶАВОНОН ВА СИЁСАТИ ДАВЛАТИИ ҶАВОНОН”

Боби 1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои зерин истифода мешаванд:

ҷавонон - гурӯҳи иҷтимоию демографӣ, ки шахсони 14-30-соларо дар бар мегирад;

иттиҳоди ҷамъиятии ҷавонон - ташкилоти ихтиёрӣ буда, бо ташаббуси ҷавонон, ки дар асоси умумияти манфиат барои ҳалли мақсаду вазифаҳои ягона ва ҳифзи иҷтимоӣ муттаҳид мегарданд, таъсис дода мешавад;

оилаи ҷавон - оилае, ки дар он зану шавҳар ё яке аз онҳо ба синни 30-солагӣ нарасидаанд, инчунин падару модароне, ки дар синни то 30-солагӣ кӯдакони ноболиғ доранд;

муассисаи (хадамоти) иҷтимоии ҷавонон - шахси ҳуқуқӣ, сарфи назар аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ ва моликият, ки ҷавонро дастгирӣ намуда, ба онҳо хизмати иҷтимоию ҳуқуқӣ, маишӣ, тиббӣ, психологию омӯзишӣ, кӯмаки моддию молиявӣ мерасонад, мутобиқат ва тавонбахшии иҷтимоию психологии онҳоро таъмин мекунад. Ба сохтори муассисаҳои иҷтимоии ҷавонон инчунин соҳибқорони инфиродӣ, ки ба хизматрасонии ҷавонон машғул мебошанд, дохил мешаванд; (ҚҶТ аз 28.06.11г., №716)

воҳидҳои зерсохтории ҷавонон - маҷмӯи омилҳои (биноҳо, иморатҳо, иншоот, таҷҳизот) барои фаъолияти ҷавонон зарур ва муассисаҳое, ки ҳифзи саломатӣ, таълиму тарбия, инкишофи ҷисмонӣ, туризм, шуғл ва дигар талаботи иҷтимоии онҳоро таъмин менамоянд;

сиёсати давлатии ҷавонон - системаи ягонаи тадбирҳои иҷтимоию иқтисодӣ, ташкилӣ, ҳуқуқӣ ва тарбиявӣ мебошад, ки аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ташкилоту муассисаҳо, сарфи назар аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ ва моликият, иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон ва шахрвандон, бо мақсади таъмини таълиму тарбия, ташаккулу камолоти ҷавонон, ҳифзи ҳуқуқ ва истифодаи пурсамари иқтисодии онҳо ба манфиати ҷамъият таҳия ва татбиқ мегардад.

Моддаи 2. Қонунгузорӣ дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон

Қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон ба Конститутсияи (Сарқонуни) Қумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Қумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат аст. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Моддаи 3. Мақсад ва принципҳои сиёсати давлатии ҷавонон

Мақсади сиёсати давлатии ҷавонон аз инҳо иборат аст:

-мусоидат ба инкишофи маънавӣ, фарҳангӣ, иҷтимоӣ ҷисмонӣ ҷавонон;

-ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои ҷавонон;

-муҳайё сохтани шароит барои мустақилона ва бо ҳисси масъулият ширкат кардани ҷавонон дар ҳаёти ҷамъиятӣ;

-дастирии моддӣ, молиявӣ ва иҷтимоӣ ҷавонон, инчунин ташаббусҳои аҳамияти иҷтимоӣ доштаи онҳо. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Сиёсати давлатии ҷавонон ба принципҳои зерин асос меёбад:

- қонуният;

- интихоби самтҳои афзалиятноки рушди сиёсати давлатии ҷавонон;

- баҳисобгирӣ манфиатҳои гурӯҳҳои гуногуни наврасон ва ҷавонон, аз ҷумла ҷавонони имкониятҳои ҷисмонӣ ва рӯҳиашон маҳдуд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-баробарии ҳуқуқҳои қонунии ҷавонон ва гурӯҳҳои дигари аҳоли;

-имкониятҳои васеи ҷавонон барои интихоби роҳи ҳаёт;

-ҳуқуқи баробари ҷавонон ба дастгирии давлатӣ;

-нигоҳдорию ҳифзи саломатии ҷисмонӣ ва рушди маънавии ҷавонон, ташаккули ҳисси ватандӯстӣ ва шаҳрвандии онҳо;

-муҳайё сохтани шароити мусоид барои истифодаи ҳуқуқҳои иҷтимоӣ иқтисодӣ, сиёсӣ ва шахсӣ;

-иштироки бевоситаи ҷавонон дар раванди ташаккули татбиқи сиёсат ва барномаҳои, ки ба онҳо тааллуқ доранд;

- асоснокии илмӣ, комплексӣ ва муттасили сиёсати давлатии ҷавонон ва татбиқи он. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Моддаи 4. Самтҳои асосии татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон
Сиёсати давлатии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
дар самтҳои зерин ба амал бароварда мешавад: (ҚҶТ аз
28.06.11с., №716)

-риояи ҳуқуқи ҷавонон ва таъмини он;

-мусоидат ба фаъолияти иқтисодӣ ва соҳибкории ҷавонон,
ташаккули фондҳои мададгори соҳибкории ҷавонон;

-дастгирии давлатии оилаҳои ҷавон;

-дастгирии давлатии ҷавонони соҳибистеъдод; (ҚҶТ аз
28.06.11с., №716)

-қўмаки моддию молиявӣ ба ҷавонон ва хизматрасонии иҷтимоии
онҳо;

-мусоидат ба ҳалли масъалаи манзил ва беҳтар кардани шароити
зиндагии ҷавонон;

- тарбияи ҷавонон, аз ҷумла тарбия дар рӯҳияи
худшиносии миллӣ, ватандӯстӣ, эҳтиром ба рамзҳои давлатӣ,
масъулияти шаҳрвандӣ, таъмини иштироки онҳо дар рушди
фарҳанги миллӣ ва забони давлатӣ; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-кафолати таҳсили ройгони ҷавонон дар муассисаҳои таҳсилоти
умумии асосӣ ва махсуси давлатӣ;

-кафолати таъминоти шахсони یتиму бепарастор, бо ҷои кор
таъмин кардани онҳо;

-дастгирии давлатии таҳсили ҷавонон дар муассисаҳои таҳсилоти
миёнаи умумӣ ва таҳсилоти касбӣ;

-мусоидат ба шуғли мутахассисони ҷавон;

-таъмини кафолати ҳуқуқи ҷавонон ба меҳнат, интихоби касбу кор
ва ҳимояи иҷтимоӣ;

-мусоидат ба ҳамкориҳои байналмилалӣ ҷавонон;

-дастгирии фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон;

-таъмини иштироки ҷавонон дар ҳалли масъалаҳои инкишофи
иҷтимоию иқтисодӣ, фарҳангӣ ва дигар соҳаҳои фаъолияти ҷамъиятӣ;

-ташкили истироҳати ҷавонон;

- пешгирии ҳодисаҳои номатлуби иҷтимоӣ, нашъамандӣ, майзадагӣ, экстремизм ва терроризм дар байни ҷавонон;

- ба ҳаёти ҷомеа ғаъолона ҷалб кардани ҷавононе, ки дар ҳолатҳои душвори зиндагӣ қарор доранд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Асоси татбиқи сиёсати давлатии ҷавонро барномаҳои давлатии ҷавонон ташкил медиҳанд, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо назардошти самтҳои асосии сиёсати давлатии ҷавонон тасдиқ карда мешаванд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Моддаи 5. Асосҳои илмӣ ва таъминоти иттилоотии сиёсати давлатии ҷавонон

Сиёсати давлатии ҷавонон дар асоси комёбиҳои илму техника ва бо назардошти анъанаҳои миллӣ ва умумибашарӣ таҳия ва тасдиқ мегардад. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ яққоя бо Академияи илмҳои ҷумҳурӣ, дигар муассисаҳои илмию тадқиқотӣ, аз ҷумла соҳавӣ, дар ҳамкорӣ бо иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва шӯроҳои ҷавонон тадқиқоти илмиро дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон ташкил менамоянд ё ба иҷрои чунин тадқиқот мусоидат мекунанд.

Тадқиқоти илмӣ дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон дар барномаҳои мақсадноки давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллии дахлдор, ки дар асоси натиҷаҳои тадқиқоти марбута таҳия мегарданд, ба нақша гирифта ва амалӣ гардонида мешаванд.

Дар асоси натиҷаҳои тадқиқоти илмӣ оид ба вазъи ғаъолияту рӯзгори ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гузориш таҳия гардида, ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар доираи салоҳияти худ гузориши мазкурро баррасӣ намуда, қарорҳои дахлдор қабул мекунанд.

Давлат барои таъмини хизматрасонии иттилоотии ҷавонон система ва марказҳои иттилоот, шабакаи васеи муассисаҳои фарҳангию маърифатӣ, аз ҷумла технологияҳои муосири иттилоотӣ, воситаҳои ахбори умум ва нашриявӣ ташкил карда,

фаъолияти онҳоро ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон равона мекунад.

Дастгирии давлатии ташкилоту муассисаҳои мазкур, ки хизматрасонии иттилоотии ҷавононро таъмин мекунад, дар асоси озмун ва мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

Мақомоти ваколатдори давлатии қор бо ҷавонон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот вазираданд ҷавонон ва иттиҳодияҳои ҷамъиятии онҳоро аз тадбирҳои, ки дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон амалӣ гардонда мешаванд, огоҳ намоянд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Моддаи 6. Вазифаҳои қонунгузорию дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон

Вазифаҳои қонунгузорию дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон аз инҳо иборатанд:

-ташаккули асосҳои ҳуқуқии кафолати ҳуқуқҳои конституционии ҷавонон, татбиқи амалии сиёсати давлатии ҷавонон;

-муҳайё сохтани шароити мусоид барои тарбия, ташаккул ва камолоти ҷавонон, фаъолияти пурсамари иттиҳодияҳои ҷамъиятии ва шӯроҳои ҷавонон, ҳамоҳангсозии фаъолияти онҳо бо дигар сохторҳои ҳаёти ҷамъиятии;

-муқаррар намудани салоҳият, ҳуқуқ, вазифа ва масъулияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ташкилоту муассисаҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятии ва шӯроҳои ҷавонон, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар соҳаи тарбия, ташаккул ва камолоти ҷавонон, истифодаи иқтидори онҳо ба манфиати ҷамъият.

Шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон, ҳамчун қисми таркибии қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон, мутобиқи тартиби дохилидавлатӣ, ки қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст, эътибор пайдо мекунад.

Боби 2. Асосҳои ташкилии татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Моддаи 7. Мақомоти идоракунии дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Роҳбарии давлатӣ дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон мутобиқи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ гардонда мешавад.

Мақомоти идоракунии дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон аз инҳо иборатанд:

-Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- мақомоти ваколатдори давлатии кор бо ҷавонон; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-вазорату идораҳои дигар, ки ба тарбия, ташаккул ва камолоти ҷавонон машғул мебошанд;

- мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-мақомоти маҳаллии кор бо ҷавонон;

-иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон ва ташкилоту муассисаҳои дигар, ки ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон мусоидат мекунанд.

Моддаи 8. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон:

-роҳбарии самараноки татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон, иҷрои қонунҳо, қарорҳо ва фармону амрҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки ба соҳаи мазкур мансуб мебошанд, таъмин мекунанд;

-барномаҳои давлатӣ ва байналмилалӣ ҷавононро таҳия, баррасӣ ва тасдиқ намуда, татбиқи ин барномаҳоро аз ҷиҳати илмӣ, моддию техникӣ ва молиявӣ таъмин менамояд;

-самтҳои афзалиятноки сиёсати давлатии ҷавононро муайян мекунанд;

-заминаи меъёрии ҳуқуқиро дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон ва ҳамоҳангсозии ҳамкориҳои байналмилалӣ ташаккул медиҳад;

-низомномаи мақомоти ваколатдори давлатии кор бо ҷавононро тасдиқ мекунад; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-меъёр ва стандартҳои камолоти ҷавонон, кафолати ҳуқуқии онҳоро муайян мекунад;

-меъёр ва тартиби дастгирии давлатии гуруҳҳои ҷавонон ва иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавононро муайян менамояд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-системаи ягонаи маълумоти оморӣ, таъмини иттилоотии соҳаи сиёсати давлатии ҷавононро ташкил медиҳад;

-дигар фаъолиятро, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, амалӣ менамояд.

Моддаи 9. Салоҳияти мақомоти ваколатдори давлатии кор бо ҷавонон

Мақомоти ваколатдори давлатии кор бо ҷавонон: (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-сиёсати давлатии ҷавононро ба амал мебарорад;

-фаъолияти вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва шӯроҳои ҷавонон, шаҳрвандон, дигар шахсонро воқеӣ ва ҳуқуқиро дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон ҳамроҳанг мегардонад;

-дар бораи ҳамкорӣ дар соҳаи сиёсати давлатии ҷавонон мутобиқи тартиби муқарраршуда шартнома ва дигар санадҳоро ба имзо мерасонад;

-фехристи иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавононро таҳия намуда, дастгирии давлатии иттиҳодияҳои мазкурро амалӣ мегардонад;

-лоиҳаи барномаи давлатии ҷавононро таҳия намуда, барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;

-низомномаи мақомоти давлатии кор бо ҷавононро таҳия намуда, барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мекунад;

-меъёрҳои таъмини ҳуқуқи ҷавононро дар соҳаи таълиму тарбия, илм, фарҳанг, варзиш, тандурустӣ, ҳифзи иҷтимоӣ таҳия карда, барои тасдиқ ба мақомоти болоӣ пешниҳод менамояд;

-барои ҷавонони соҳибистеъдод ва духтароне, ки аз ҳисоби квотаи президентӣ дар муассисаҳои давлатии таҳсилоти олии касбӣ таҳсил мекунанд, стипендияи махсус муқаррар намуда, ба онҳо кўмаки молиявӣ мерасонад;

-ба фаъолияти биржаи меҳнати ҷавонон оиди бастанӣ шартнома бо ташкилотҳои хориҷӣ мусоидат намуда, ба муҳочирони меҳнатӣ хизмати ҳуқуқӣ мерасонад ва онҳоро аз маводи меъёрии ҳуқуқӣ, иттилоотӣ ва методӣ таъмин менамояд;

-якҷоя бо маркази ҷумҳуриявӣ интиҳоби касб, мақомоти давлатии меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва дигар мақомоти марбутаи ҷумҳуриявӣ шуғли ҷавонон ба таъсиси ҷойҳои иловагии кор, инчунин барои фаъолият дар хориҷи кишвар, касбу ҳунаромӯзӣ ва забномӯзӣ мусоидат мекунад; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-оид ба дастгирии давлатии оилаҳои ҷавон тадбирҳои зарурӣ меандешад;

-истироҳати тобистонаи наврасону ҷавонро ташкил мекунад;

-фехристи захираи кадрҳои ҷавонро бо мақсади пешбарӣ онҳо ба мансабҳои сохтори хизмати давлатӣ ва роҳбарии ташкилоту муассисаҳои давлатӣ таҳия карда, ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;

-бозомӯзӣ ва такмили ихтисоси хизматчиёни давлатиеро, ки сиёсати давлатии ҷавонро амалӣ мегардонанд, ташкил ва таъмин менамояд;

- оид ба дастгирии давлатии олимон ва ихтироъкорони ҷавон тадбирҳои зарурӣ меандешад; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-дигар фаъолиятро, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, амалӣ менамояд.

Моддаи 10. Салоҳияти вазорату идораҳои дигар дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Вазорату идораҳои дигари Ҷумҳурии Тоҷикистон:

-дар доираи салоҳияти худ татбиқи сиёсати давлатии ҷавонро дар соҳаҳои марбута таъмин менамоянд;

-барномаҳои соҳавии мусоидат ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавононро таҳия, баррасӣ ва тасдиқ карда, иҷрои онҳоро назорат ва таъмин менамоянд;

-бозомӯзӣ, такмили ихтисос ва таҳсилоти иловагии ҷавононро дар ташкилоту муассисаҳои таҳсилотии сохтори худ, аз ҷумла дар муассисаҳои касбомӯзӣ ва таҳсилоти иловагӣ, ташкил ва таъмин менамоянд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон, хадамоти иҷтимоии ҷавононро дар сохторҳои худ таъмин ва назорат карда, онҳоро аз ҷиҳати моддию молиявӣ ва методӣ дастгирӣ менамоянд.

Моддаи 11. Салоҳияти мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ: (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-сиёсати давлатии ҷавононро дар маҳалҳо татбиқ менамоянд, барномаҳои минтақавӣ ва маҳаллии ҷавононро бо назардошти хусусиятҳои иҷтимоӣ, фарҳангӣ, маҳаллӣ, демографӣ ва ғайра таҳия намуда, амалӣ мегардонанд;

-мақомоти марбутаи давлатии кор бо ҷавононро ташкил ва роҳбарӣ менамоянд;

-меъёрҳои маҳаллии маблағгузорию барномаҳои минтақавӣ ва маҳаллии ҷавонон ва фондҳои мусоидат ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавононро таҳия ва тасдиқ менамоянд;

-хадамоти иҷтимоии ҷавононро таъсис дода, фаъолияти онҳоро назорат мекунанд;

-маблағгузорию сохтмони маҳаллӣ ва таъмини моддию техникӣ ва молиявии объектҳои ба мақомоти маҳаллии давлатии кор бо ҷавонон мансубро таъмин мекунанд;

-имтиёзҳои иловагиро бо мақсади дастгирии фаъолият ва инкишофи иҷтимоии ҷавонон муқаррар мекунанд;

-ба мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ҷиҳати татбиқи барномаҳои минтақавӣ ва маҳаллии ҷавонон кӯмаки молиявӣ, ташкилӣ, методӣ мерасонанд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-ба фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон ва шӯроҳои ҷавонон мусоидат мекунад;

-бозомӯзи ва такмили ихтисоси хизматчиёни давлатиро, ки сиёсати давлатии ҷавонро дар маҳал амалӣ менамоянд, дар робита бо мақомоти ваколатдори давлатии кор бо ҷавонон ташкил ва маблағгузори менамоянд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-дигар фаъолиятро, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, амалӣ менамоянд.

Моддаи 12. Салоҳияти мақомоти маҳаллии кор бо ҷавонон Мақомоти маҳаллии кор бо ҷавонон:

-дар доираи салоҳият ва вазифаҳои худ сиёсати давлатии ҷавонро татбиқ мекунад;

-дар доираи имкониятҳои худ оилаҳои бепарастормондаи иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ, маъҷубон, кӯдакони ятиму бепарасторро сарпарастӣ менамоянд;

-ба таъсиси марказҳои, ки тавонбахшии тиббию иҷтимоии ҷавонони нашъамандро таъмин менамоянд, мусоидат мекунад. (ҚҶТ аз 28.06.11г., №716)

- оид ба масъалаҳои таҳсил, фаъолияти меҳнатӣ, муҳоҷирати меҳнати, шуғл ва тарбияи ватандӯстии ҷавонон, демографӣ ва танзими оила, танзими анъана ва ҷашну маросимҳо, мавқеи зан дар ҷомеа, мубориза бар зидди нашъаманди, майзадаги, экстремизм ва терроризм вохурию мулоқотҳо, конфронсҳои илмию амали, семинарҳои методӣ ва дигар чорабиниҳои омузишию маърифатӣ мегузаронанд. (ҚҶТ аз 28.06.11г., №716)

Мақомоти маҳаллии кор бо ҷавонон яқоя бо мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии идораи маориф, мақомоти маҳаллии идораи меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли:

-супориши давлатии таълимро дар асоси озмун оид ба тайёр кардани коргарон ва мутахассисони ҷавон дар муассисаҳои касбомӯзӣ, литсей ва коллеҷҳои касбомӯзии маҳаллӣ иҷро мекунад;

-оид ба масъалаҳои таҳсил, фаъолияти меҳнатӣ, шуғл ва тарбияи ватанпарастии ҷавонон, демографӣ ва танзими оила, мавқеи зан дар ҷомеа, мубориза зидди нашъамандӣ ва зарари он воҳӯрию мулоқот, конфронсҳои илмию амалӣ, семинарҳои методӣ мегузаронанд.

Моддаи 13. Салоҳияти ташкилотҳои ғайридавлатӣ дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Ташкилотҳои ғайридавлатӣ мутобиқи ҳуҷҷатҳои таъсисоти онҳо дар раванди татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон иштирок менамоянд.

Ташкилотҳои ғайридавлатӣ:

-дар озмунҳо оид ба ҷойгирони фармоишҳои давлатӣ ва фармоишҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба таҳвили мол (кор, хизматрасонӣ) барои эҳтиёҷоти давлатӣ ва ҷавонон иштирок мекунанд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-дар татбиқи тадбирҳои пешбиниамудай барномаҳои давлатии минтақавӣ ва маҳаллии ҷавонон ҳисса мегузоранд;

-дигар фаъолиятро оид ба дастгирии сиёсати давлатии ҷавонон мутобиқи ҳуҷҷатҳои оинномавии худ амалӣ мегардонанд.

Ташкилотҳои ғайридавлатӣ дар татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон дар асоси шартнома мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок мекунанд.

Боби 3. Асосҳои ҳуқуқи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Моддаи 14. Ҳуқуқи ҷавонон дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Ҷавонон дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон ба ҳуқуқҳои зерин соҳиб мебошанд:

-ба гирифтани кўмаки самараноку ҳатмӣ бо тартибу шартҳои муқаррарнамудай қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-муносибати боэҳтирому инсонпарварона аз тарафи субъектҳои дастгирии давлатии ҷавонон;

-қабул кардан ё накардани ин ё он намуди кўмаку имтиёз;

-истифодаи озоди иттилоот оид ба намуд ва шаклҳои кўмак, тартиб ва шартҳои хизматрасони иҷтимоӣ;

-соҳибқории озод;

-дастрас будани захираҳои моддӣ, молиявӣ, меҳнатӣ, иттилоотӣ, табиӣ ва истифодаи онҳо;

-имконияти баробари хариди амволи давлатӣ ва ғайридавлатӣ, ба моликият гирифтани амволи давлатӣ ҳангоми хусусигардонии он.

Мустақим ва ғайримустақим маҳдуд сохтани ҳуқуқҳои ҷавон аз рӯи синну сол, ҷинс ва дигар нишонаҳо дар асоси муқаррароти қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Давлат шахсонро, ки ба синни 18-солагӣ нарасидаанд, таҳти ҳимоя қарор дода, тартиби махсуси амалӣ гардонидани ҳуқуқи онҳоро муқаррар мекунад.

Моддаи 15. Татбиқи ҳуқуқи ҷавон ба моликият ва фаъолияти соҳибқорӣ

Давлат ҳуқуқи ҷавонро ба моликият ва фаъолияти соҳибқорӣ кафолат медиҳад.

Мақомоти ваколатдори давлатии қор бо ҷавон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти идораи давлатӣ: (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-фаъолияти иқтисодӣ ва соҳибқории ҷавонро дар доираи татбиқи барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллии ҷавон дар асоси озмун аз ҷиҳати моддию техникӣ ва молиявӣ дастгирӣ менамоянд;

-ҷойгирони фармоиши давлатиро дар асоси озмун оид ба таҳвили мол, иҷрои қор, хизматрасонӣ барои эҳтиёҷоти давлатӣ ва ҷавон дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавон таъмин мекунанд;

-ба ташкилотҳои тиҷоратӣ, ки 75 фоизи ҳайати онҳоро ҷавон ташкил медиҳанд ва ба истиснои мол (қор, хизматрасонӣ) барои эҳтиёҷоти давлатӣ ва ҷавон машғул мебошанд, субвенсия (мусоидати молиявӣ) медиҳанд. Маблағи чунин мусоидат аз 50 фоизи хароҷоти

воқеии ташкилотҳои мазкур оид ба истеҳсоли мол (кор, хизматрасонӣ) барои эҳтиёҷоти давлатӣ ва ҷавонон зиёд буда наметавонад;

-ташкилотҳои мазкурро инчунин тавассути иҷораи имтиёзноки биноҳо ва таҷҳизот, пешниҳоди роғони иттилооти тиҷоратӣ, паст кардани нархи ҷойгиронии реклама, андозҳои имтиёзнок мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дастгирӣ менамоянд.

Моддаи 16. Татбиқи ҳуқуқи ҷавонон ба меҳнат

Ҷавонон ба меҳнат, интихоби касбу кор ва ҳифзи меҳнат ҳақ доранд. Мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, худидоракунии шаҳрак ва деҳот маҳаллӣ мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллии ҷавонон: (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-маблағгузори чорабиниҳоро, ки ба мақсади ташкили ҷои кор барои ҷавонон андешида мешаванд, таъмин менамоянд;

-ба фаъолияти ташкилоту муассисаҳо, сарфи назар аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ ва моликият, оид ба таъмини шуғл, тамоюли касбӣ ва тайёрии касбии шаҳрвандони ҷавон мусоидат мекунанд;

-илова ба тадбирҳои, ки мақомоти идораи меҳнат ва шуғли аҳоли, маориф ва тандурустӣ дар соҳаи татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон амалӣ менамоянд, имкон доранд ташкилотҳои махсусро, ки ба шуғл, тамоюли касбӣ, тайёрии касбӣ, бозомӯзии кормандони ҷавон, ташкили кори мавсимии онҳо мусоидат мекунанд, таъсис диҳанд ва ташкилотҳои мазкурро бо бино, таҷҳизот ва маблағ таъмин намоянд;

- омузиши касбу ҳунар, асосҳои қонунгузорӣ оид ба меҳнат ва таълими забонҳои хориҷиро ташкил менамоянд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-корфармоёнеро, ки ба хизмати иҷтимоӣ, шуғли ҷавонон дар соҳаҳои мухталифи иқтисодӣ, илму техника, маориф, фарҳанг, тандурустӣ мусоидат мекунанд, ҳавасманд мегардонанд.

Корфармоён вазифадоранд, ки хатмукунандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва касбӣ, шахсонро, ки ба синни 18-солагӣ нарасидаанд ва ба ҳифзи иҷтимоӣ мӯҳтоҷанд, дар раванди дарёфти ҷои кор танқисӣ мекашанд (наврасони ятиму бепарастор, маъҷубон,

шаҳрвандони ҷавон, аз ҷумла собиқ аскарони Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, собиқадорони амалиёти ҳарбӣ), бо роҳати мақомоти давлатии идораи меҳнат ва шуғли аҳолии фиристода мешаванд, бо кор таъмин намоянд. Ҳиссаи (квотаи) марбута ҳар сол ба талаботи бо кор таъминкунии мувофиқ карда, ба маълумоти корфармоён на дертар аз анҷоми соли таҳсил расонида мешавад.

Татбиқи иҷроии қоидаҳои ҳиссаи (квотаи) бо кор таъминкунии маъюбонро, нисбати маъюбони ҷавон, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи шуғли аҳолии ва ҳифзи иҷтимоии маъюбон анҷом медиҳанд.

Нисбати шаҳрвандони ҷавон, ки муассисаи таҳсилоти умумиро хатм карда, синну солашон ба 16 расидааст ва бори аввал ба кор мераванд, инчунин нисбати ноболиғоне, ки синну солашон ба 14 расида, берун аз вақти таҳсил дар мактаб кор мекунанд, тадбирҳои афзалиятноки давлатии таъмини ҷавонон бо ҷои кор татбиқ мегарданд.

Ташкилоту муассисаҳо, сарфи назар аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ ва моликият, мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи меҳнат барои бо кор таъмин намудани шаҳрвандони ҷавон ҳиссаи (квотаи) ҷойҳои корӣ муайян мекунанд. Муносибатҳои меҳнатӣ бо шартномаи меҳнатие, ки байни шаҳрвандони ҷавон ва ташкилотҳо (корфармоён) баста мешавад, муайян карда мешаванд.

Моддаи 17. Татбиқи ҳуқуқи ҷавонон ба истироҳат ва ҳифзи саломатӣ

Ташкили истироҳат ва ҳифзи саломатии ҷавонон яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати давлатии ҷавонон ба шумор меравад.

Мақомоти ваколатдори давлатии кор бо ҷавонон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, худидоракунии шаҳрак ва деҳот маҳаллӣ: (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-якҷоя бо ташкилотҳои ҷамъиятӣ, ғайритиҷоратӣ ҳангоми аз эътидол гузаштани меъёрҳои ҳадди ниҳоии паҳншавии касалиҳои махсусан хатарнок, аз ҷумла бемориҳои узвҳои таносул, вирусии норасоии масуниятӣ одам, бемориҳои пайдошудаи норасоии масуният ва бемориҳои ба воситаи алоқаи чинсӣ гузаранда, нашъамандӣ,

майзадагӣ, дигар касалиҳо, ки ба афзоиши маъҷубӣ ва ғавти ҷавонон сабаб мешаванд, оиди пешгирии паҳншавии чунин касалиҳо тадбирҳои таъхирнопазир меандешанд. Татбиқи тадбирҳои мазкур аз манбаъҳои мухталиф тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағгузорӣ карда мешавад; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-якҷоя бо мақомоти ваколатдори давлатӣ ва маҳаллии идораи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш, иттиҳодияҳои ҳарбию ватандӯстии ҷавонон, дигар иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ тарғибу ташвиқи тарбияи ҷисмонӣ, тарзи ҳаёти солим, ватандӯстиро ба роҳ монда, ташкилотҳои ҷавонро дар соҳаи ҷалб кардани онҳо ба тарбияи ҷисмонӣ, варзиш, намудҳои ғайриолимпии варзиш, аз ҷумла техникӣ, ки дар доираи тайёрии ҷавонон ба хизмат дар Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ гардонидани мешаванд, гузаронидани мусобиқаҳои варзишӣ ва дигар чорабиниҳо дастгирӣ менамоянд. Тартиби истифодаи ройгон ва имтиёзноки иншооти тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш, ҷуброни фарқи нархи хизматрасонӣ ва ҷиптаро мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайян менамоянд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-бо ташкилоту муассисаҳои истироҳатӣ солимгардонӣ, ки дар ноҳияҳои дорои шароити мусоиди обу ҳаво ва экологӣ фаъолият мекунанд, инчунин бо воситаҳои ахбори умум дар асоси барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ, маҳаллии ҷавонон дар бораи тарғибу ташвиқи тарзи ҳаёти солим, ҳифзи саломатии онҳо шартномаҳои дарозмӯҳлат мебанданд;

-ташкилотҳои ҷавонон ва иттиҳодияҳои ҷамъиятии онҳоро мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда дар соҳаи иҷрои ташкили истироҳат, лагерҳои тобистонӣ ва инкишофи туризми ҷавонон дастгирӣ менамоянд;

-ба ташкилотҳои тиҷоратӣ ва ғайритиҷоратӣ, ки барномаҳои пешниҳоднамудаи онҳо оид ба ташкили истироҳат ва солимгардонии ҷавонон аз озмун гузаштаанд, маблағи заруриро дар асоси шарту шароити ҷобачогузориҳои фармоиши давлатӣ ва маҳаллӣ оид ба таҳвили мол (кор, хизматрасонӣ) барои эҳтиёҷоти давлатӣ ва ҷавонон ҷудо менамоянд.

Давлат рушди туризми ҷавонон, ташкилу баргузориҳои сафарҳои байналмилалӣ ҷавонон, инкишофи муносибатҳои дӯстонаву кории миёни мамлакатҳо, мубодилаи таҷрибаро дар соҳаи сиёсати ҷавонон,

илм, маориф, фарҳанг, туризм ва варзиш ҳамаҷониба дастгирӣ мекунад.

Хизматрасони тиббӣ барои кӯдакону наврасон дар ҳамаи намудҳои муассисаҳои таълимӣ, аз ҷумла дар муассисаҳои таҳсилоти махсус ройгон аст.

Моддаи 18. Татбиқи ҳуқуқи ҷавонон ба таҳсил

Ҳуқуқи ҷавонон ба таҳсил бо Қонуни мазкур, қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи маориф ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Давлат барои таъмини ҳуқуқи имкониятҳои баробари ҷавонон ба таҳсил шаҳрвандони ҷавон, хусусан аз оилаҳои камбизоат ва серфарзанд, духтарони деҳот, ҷавонони соҳибистеъдодро бо тартиби афзалиятнок дастгирӣ менамояд.

Муносибати байни шаҳрвандони ҷавон ва муассисаҳои таълимӣ ба баробарҳуқуқии ҳамаи омилҳои раванди таълиму тарбия асос меёбад.

Ҳуқуқ ва вазифаҳои наврасону ҷавонон дар муносибат бо мақомоти муассисаҳои таълиму тарбия дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои мақомоти худидоракунии муассисаҳои таълиму тарбия, шартномаҳои байни хонандагон ва маъмурияти муассисаҳои таълиму тарбия муқаррар карда мешаванд.

Маъмурият ва кормандони муассисаҳои таълиму тарбия ҳақ надоранд наврасону ҷавонро ба иҷрои корҳои ба таълиму тарбия вобаста набуда, ба даст кашидан аз истифодаи ҳуқуқи худ маҷбур намоянд, қадру эътибори ҷавонро паст зананд.

Дар сурати аз ҷониби маъмурият ё кормандони муассисаҳои марбута ба вуқӯъ пайвастанӣ чунин амали ғайриқонунӣ наврасону ҷавонон, ки ҳуқуқи онҳо поймол шудааст ё намояндагони қонунии онҳо, ҳақ доранд бо тартиби судӣ пардохти зарари расонидашударо талаб намоянд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Шаҳрвандони ҷавон, ки дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ, миёнаи касбӣ, олии касбӣ, олии касбии баъд аз муассисаи олии таълими дар асоси шартнома пулакӣ таълим мегиранд, имкон доранд барои давом додани таҳсил қарзи бонкӣ гиранд. Шаҳрвандони ҷавон аз оилаҳои камбизоат ва серфарзанд, собиқ аскарони Қувваҳои

Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, собиқадорони амалиёти ҳарбӣ, инчунин шахсони соҳибистеъдод метавонанд қарзи марбутаро дар асоси шарту шароити имтиёзнок тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дарёфт кунанд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Хароҷоти бонкҳои тиҷоратӣ оиди пешниҳоди қарзи имтиёзнок барои соҳиби таҳсилот шудани шаҳрвандони ҷавон аз ҳисоби буҷети дахлдор пардохта мешавад, агар чунин хароҷотро барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллии ҷавонон, барномаҳои дахлдори мусоидат бо шуғли аҳоли пешбинӣ намуда бошанд.

Моддаи 19. Дастгирии давлатии оилаҳои ҷавон

Бо мақсади дастгирии давлатии оилаҳои ҷавон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои зерин андешида мешаванд:

-кўмаки моддӣ, хизмати таълимӣ, тиббӣ, ҳуқуқӣ, психологию омўзишӣ ба оилаҳои ҷавон чиҳати ҳаллу фасли масъалаҳои иҷтимоию иқтисодӣ ва маишии онҳо;

-кўмаки молиявӣ (субсидияи) таъхирнопазир ба оилаҳои ҷавон дар доираи барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллии ҷавонон;

-беҳтар кардани шароити хонаву ҷойи оилаҳои ҷавони камбизоат аз ҳисоби фонди манзили истифодаи иҷтимоӣ;

-таъмини хизматрасонии ройғони иттилоотӣ ва машваратии оилаҳои ҷавон дар муассисаҳои марбутатаи давлатӣ ва маҳаллӣ аз ҳисоби буҷетҳои ҷумҳуриявӣ маҳаллӣ;

-чудо кардани қитъаҳои замин барои сохтани хонаҳои шахсӣ, пардохти ҳаққи саҳм дар кооперативҳои манзилию сохтмонӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- татбиқи чораҳо барои омода намудани ҷавонон ба ҳаёти мустақилонаи онлаві, мусоидат ба омўзиши асосҳои танзими оила;

- мусоидат ба рушди низоми муассисаҳои томақтаби. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Оилаҳои ҷавон имкон доранд тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз қарзи дарозмўҳлат барои сохтмони манзил, харидани хонаҳои истиқоматӣ, асбобҳои рўзгори истифодаашон дарозмўҳлат ва ташкили хоҷагӣ истифода баранд.

Бо мақсади ҳавасмандгардони чавонон барои ташкили оила, устувор гардонидани он, таваллуд ва тарбияи кӯдакон кӯмаки моддию молиявӣ, дигар навъҳои ёрӣ тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Ҷаъолияти чавононе, ки бо мақсади сохтмони комплексҳои чавонон муттаҳид мешаванд, мутобиқи меъёр ва тартиби муқаррарнамудаи қисми дуюми моддаи 15 Қонуни мазкур дастгирӣ карда мешавад. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Мақомоти марбутаи давлатии идоракуни, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ барои комплексҳои манзилии чавонон, ҳангоми аз тарафи давлат дастгирӣ ёфтани барномаи онҳо дар асоси шартнома аз ҷиҳати молиявӣ кӯмак мекунад.

Давлат раванди демографиро танзим карда, ташаббуси оилаҳои чавонро ҷиҳати банақшагирии оила дастгирӣ менамояд.

**Моддаи 19¹. Дастгирии давлатии чавонони соҳибистеъдод
Дастгирии давлатии чавонони соҳибистеъдод қисми таркибии сиёсати давлатии чавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, бо роҳҳои зерин амалӣ карда мешавад:**

- муқаррар намудани стипендия, мукофот, пешниҳоди грантҳои давлатии таҳсилоти тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- ташкили фондҳои махсус;

- бунёд ва рушди марказҳо оид ба муайяне ва тайёр намудани чавонони соҳибистеъдод;

- ташкил ва гузаронидани чорабиниҳо бо мақсади муайян ва паҳн камудани дастовардҳои илмӣ ва эҷодии чавонон;

- таъмини дастрасии чавонони соҳибистеъдод ба барномаҳои таҳрилотӣ, такмили ихтисос ва қоромӯзидар дохил ва хориҷи кишвар дар асоси озмун;

- муҳайё намудани шароит ба олимони чавон, қормандони чавонии соҳаҳои маориф ва фарҳанг баҳри амалӣ намудани ҷаъолияти илмӣю эҷодӣ, мусоидат ба амалӣ гаштани дастовардҳои олимони чавон;

- ҳавасмандгардони маънавии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки чавонони соҳибистеъдодро дастгирӣ менамоянд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Боби 4. Асосҳои иқтисодию иҷтимоии татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Моддаи 20. Маблағгузори татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон
Дар буҷети ҷумҳуриявӣ ва буҷетҳои маҳаллӣ ҳар сол барои тадбирҳои зерини татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон маблағ ҷудо карда мешавад:

-татбиқи барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллии ҷавонон;

-амалӣ намудани робитаҳои байналмилалӣ ҷавонон мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-ташаккули фондҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллии мусоидат ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон;

-хароҷоти сохтмон ва таъмири объектҳои, ки ба мақомоти ваколатдори давлатии қор бо ҷавонон мансуб мебошанд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Барои тадбирҳо оид ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон имкон дорад аз манбаъҳои ғайрибуҷетӣ ва дигар маблағҳои, ки мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалб шудаанд, маблағ ҷудо карда шавад.

Моддаи 21. Асосҳои дастгирии иқтисодию иҷтимоии давлатии ҷавонон

Дастгирии иқтисодию иҷтимоии ҷавонон маҷмӯи тадбирҳоест оид ба таъминоти моддӣ, молиявӣ ва пешниҳоди хизмату имтиёз, ки он аз ҳисоби манбаъҳои буҷетӣ ва ғайрибуҷетӣ бо мақсади худинкишофӣ ва худтаъминкунии ҷавонон, татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон маблағгузорӣ мешавад.

Дастгирии иқтисодию иҷтимоии ҷавонон метавонад давлатӣ ва ғайридавлатӣ бошад.

Барои дастгирии иқтисодию иҷтимоии ҷавонон инҳо асос шуда метавонанд:

-надоштани даромад, ки ҳадди ақали рӯзгузарониро таъмин мекунад;

-ғайриимкон будани пардохти таҳсил.

Моддаи 22. Дастгирии иҷтимоии ҷавонон

Дастгирии иҷтимоии ҷавонон бо роҳҳои зерин амалӣ мегардад:

-маслиҳат доир ба масъалаҳои ҳуқуқӣ, психологӣ, омӯзишӣ, тарбияи эстетикӣ, оилавӣ ва мавзӯҳои таносулӣ;

-ёрии психологӣ, тиббӣ, наркологӣ ва дигар шаклҳои ёрӣ ба ҷавонон ва падару модарони онҳо ва ё шахсони онҳоро ивазкунанда; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-иҷрои тадбирҳои тавонбахшии нисбати маъҷубон, собиқ аскарони Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, собиқадорони амалиёти ҳарбӣ, шахсоне, ки аз муассисаҳои таҳсилоти махсус баргаштаанд ё шахсоне, ки аз нашъамандӣ, майзадагӣ, токсикологӣ табобат ёфтаанд, инчунин шахсоне, ки гирифтори вируси норасоии масунияти одам, бемории пайдошудаи норасоии масуният ва бемориҳои ба воситаи алоқаи ҷинсгузаранда мебошанд; (ҚҶТ аз 28.06.11г., №716)

-хизматрасонии муташаккили тиббӣ (патронажӣ) ба оилаҳои ҷавон;

- касбу ҳунаромӯзӣ, омӯзиши забонҳо ва технологияи муосир, бозомӯзӣ ва такмили ихтисоси ҷавонон, таъмини онҳо бо иттилоот дар бораи ҷойи кор ва вазифаҳои ҳолӣ, ёрии муассисаҳои давлатии шуғл барои интихоби муносиби ҷойи кор ва бо кор таъмин кардани ҷавонон; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

-ташқили пардохти ройгон ва имтиёзноки харҷи роҳ;

-ташқили истироҳат ва солимгардонии тобигонаи ноболигон аз оилаҳои камбизоат ва серфарзанд; (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

- дигар хизматрасониҳои иҷтимоӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Моддаи 23. Муассисаҳои иҷтимоии ҷавонон

Барои татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон ва таъмини кафолат ба ҷавононе, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, имкон дорад муассисаҳои иҷтимоии ҷавонон таъсис дода шаванд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Ба вазифаҳои муассисаҳои иҷтимоии ҷавонон дохил мешаванд:

-ба ҷавонон дастрас кардани иттилоот дар бораи ҳуқуқ ва имкониятҳои онҳо;

-маслиҳат ба ноболиғон, шахрвандони ҷавон, падару модарони онҳо, расонидани кӯмаки ҳуқуқӣ, психологӣ, омӯзишӣ ва наркологӣ;

-дастгирии иҷтимоии оилаҳои ҷавон;

-кӯмак ба шахрвандони ҷавон, ки ба табобати тӯлонӣ эҳтиёҷ доранд, гирифтори иллати ҷисмонӣ, рӯҳӣ мебошанд ё рафтори онҳо барои ҷамъият хавфнок буда, ба шароити алоҳидаи таълиму тарбия мӯҳтоҷанд ва муносибати махсуси омӯзгориро талаб мекунанд, инчунин шахсоне, ки мӯҳлати тарбияву таҳсили онҳо дар муассисаҳои давлатии кӯдакон ба охир расидааст ё ноболиғоне, ки бепарастор мондаанд;

-фаъолияти иҷтимоӣ дар муассисаҳои таҳсилоти махсус дар байни ноболиғони қонуншиканӣ карда;

-кӯмак ба мутобиқати ҷавононе, ки баробари тамоми кардани мӯҳлати адои ҷазо аз ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ озод шудаанд; (ҚҶТ аз 28.06.11г., №716)

-дигар фаъолият оид ба дастгирии иҷтимоии ҷавонон ва фароҳам овардани шароити мусоиди инкишофи онҳо мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Дар муассисаҳои иҷтимоии ҷавонон шахсоне фаъолият карда метавонанд, ки дорои таҳсилоти дахлдор ва тайёрии касбӣ буда, бо тартиби муқарраргардида аз аттестатсия гузаштаанд.

Моддаи 24. Ташкилотҳои махсуси кор бо ҷавонон

Ба ташкилотҳои махсуси кор бо ҷавонон инҳо тааллуқ доранд:

-муассисаҳои иҷтимоӣ, марказҳои иттилоот, ташкилотҳои мусоидат ба шуғли ҷавонон (барномаҳои меҳнатӣ ва марказҳои шуғли ҷавонон);

-хона ва қасрҳои ҷавонон, муассисаҳои ҷисмонӣ-варзишӣ, марказҳо ва клубҳои ҷавонон;

-иттиҳодия ва дастаҳои ҷўяндагон, марказ ва лагерҳои солимгардонӣ;

-дигар иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки барнома ва нақшаи кор бо ҷавонон, аз ҷумла барномаҳои ғайритиҷоратии муфидро анҷом медиҳанд.

Ҷаъолияти ташкилотҳои махсуси кор бо ҷавонон, аз ҷумла ҷаъолият оид ба истеҳсоли мол (ичрои кор, хизматрасонӣ) барои ҷавонон, ҳуҷҷатҳои таъсисоти онҳо ва низомномаҳои намунавии ташкилотҳои мазкур танзим менамоянд.

Мақомоти ваколатдори давлатии кор бо ҷавонон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, худидоракунии шаҳрак ва деҳот маҳаллӣ ҷаъолияти ташкилотҳои махсуси кор бо ҷавононро ҳамоҳанг сохта, онҳоро дар асоси шартнома аз ҷиҳати моддӣ ва молиявӣ дастгирӣ менамоянд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Моддаи 25. Фондҳои мусоидат ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон

Барои маблағгузори барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллии ҷавонон имкон дорад фондҳои мусоидат таъсис дода шаванд.

Ба фондҳои мусоидат тааллуқ доранд:

- фонди ҷумҳуриявии ҷавонон;
- фондҳои вилоятӣ, шаҳрӣ ва ноҳиявӣ.

Бо қарори коллективи ташкилоту муассисаҳо имкон дорад фондҳои мусоидати ташкилоту муассисаҳо таъсис дода шаванд. Қарори таъсиси фонди мусоидат дар ин сурат бояд дар шартномаи коллективӣ зикр гардад.

Фондҳои мусоидат аз манбаъҳои зерин ташаккул меёбанд:

- мблағҷудокунӣ аз бучети ҷумҳуриявӣ ва бучетҳои маҳаллӣ;
- даромад аз ҷаъолияти фондҳои марбута;
- воридот аз ҳисоби фоидаи ташкилотҳо, муассисаҳо ва иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон;
- воридот аз эҳсонкории шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;

-дигар манбаъҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.

Тартиби чудо кардани маблағ барои фондҳои мусоидат аз ҳисоби буҷети ҷумҳуриявӣ ва буҷетҳои маҳаллӣ бо мақсади маблағгузорию барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллӣ тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи буҷет, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Ташкилоту муассисаҳое, ки ба фондҳои мусоидат барои сохтмон ва таъмири объектҳои иҷтимоӣ фарҳангӣ маблағ чудо мекунад, имкон доранд аз имтиёзҳои андозбандӣ мутобики қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода баранд.

Тартиби таъсиси фонди ҷумҳуриявии мусоидат ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон, истифодаи мақсадноки маблағҳои онро Низомномаи фонди ҷумҳуриявии мусоидат ба татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, муайян менамояд.

Низомномаи фондҳои маҳаллии мусоидат ба сиёсати давлатии ҷавононро мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ тасдиқ мекунад.

Моддаи 26. Воҳидҳои зерсохтори иҷтимоии ҷавонон

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, худидоракунии шаҳрак ва деҳот маҳаллӣ тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон воҳидҳои зерсохтори иҷтимоии ҷавононро таъсис дода, фаъолияти онҳоро таъмин ва назорат менамоянд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Ҳангоми қабули қарор оид ба таъсис, азнавташқилдиҳӣ, тағйири таъиноти воҳидҳои зерсохтори иҷтимоии ҷавонон ва барҳамдиҳии онҳо бо мақсади таъмини таълиму тарбия, инкишофи ҷисмонӣ, маънавӣ ва ахлоқии ҷавонон экспертизаи оқибати қабули қарори мазкур гузаронида мешавад. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Қарори мақомоти дахлдори иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар бораи шаҳрсозӣ бо назардошти меъёрҳои сохтмони объектҳои зерсохтори иҷтимоӣ, анъанаҳои миллӣ, инкишофи ояндаи иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва фарҳангии шаҳру ноҳияҳо қабул карда мешавад.

Моликияти давлатӣ, аз ҷумла қитъаҳои замин, биноҳо, иншоот, таҷҳизот, ки барои таъмини фаъолияти воҳидҳои зерсохтори иҷтимоии ҷавонон, аз ҷумла барои таъмини раванди таълиму тарбия,

чудо карда ё фурӯхта мешавад, танҳо барои мақсадҳои марбута истифода мешавад.

Дар сурати истифодаи камсамари амволи мазкур молик имкон дорад дар бораи ба дигар мақсад истифода бурдани он қарор қабул кунад. Дар ҳолати аз даст рафтани объекти зерсохтории иҷтимоии ҷавонон аз ҷониби мақомоти марбутаи ҳокимияти маҳаллӣ оиди ҷуброни он қаблан бояд тадбирҳои дахлдор андешида шаванд.

Тадбирҳо оид ба сохтмон ва таъмири объектҳои зерсохтории иҷтимоии ҷавонон мувофиқи меъёрҳои муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва барномаҳои давлатӣ, минтақавӣ ва маҳаллии инкишофи иҷтимоию иқтисодӣ ва фарҳангӣ амалӣ карда мешаванд.

Тартиби фаъолияти воҳидҳои зерсохтории иҷтимоии ҷавонон, тадбирҳои дастгирии моддию техникӣ ва молиявӣ онҳо дар асоси низомномаи намунавӣ, ки мақомоти ваколатдори иҷроияи ҳокимияти давлатӣ тасдиқ мекунад, муайян карда мешаванд.

Боби 5. Иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон

Моддаи 27. Вазъи ҳуқуқии иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон

Вазъи ҳуқуқии иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавононро қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамоянд.

Талаботи ҳатмии оинномавии иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон бояд маҳдудияти синну сол бошад, ки дар моддаи якуми Қонуни мазкур муқаррар гардидааст.

Барои иттиҳодияҳои эҷодии ҷавонон бо назардошти хусусиятҳои фаъолияти эҷодӣ, синну соли ниҳой, ки моддаи якуми Қонуни мазкур муқаррар кардааст, 5 сол зиёд карда мешавад.

Иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон ҳақ доранд барои аъзошон, ки ба ҳайати мақомоти интихобии иттиҳодияҳои марбута интихоб шудаанд ё дар мақомоти мазкур кор мекунанд, нисбат ба талаботи

оиннома истисно муқаррар намоянд. Теъдоди чунин аъзо набояд аз панҷаки шумораи умумии аъзои иттиҳодияҳои мазкур зиёд бошад.

Мустақим ё ғайримустақим маҷбур кардани ҷавононе ба иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон, инчунин маҳдуд кардани иштироки онҳо дар фаъолияти иттиҳодияҳои мазкур манъ аст. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Моддаи 28. Дастгирии давлатии иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон

Мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонро барои иҷрои вазифаҳои оинномавии онҳо аз нигоҳи ташкилию ҳуқуқӣ ва молиявӣ дастгирӣ менамоянд.

Аз дастгирии ҷавононе дар соҳаи иҷрои ҳуқуқҳои конституционии онҳо кўмаки амалӣ расонда, аз манфиатҳои сиёсӣ озод бошанд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, худидоракунии шаҳрак ва деҳотмаҳаллӣ ҳақ доранд, мутобиқи тартиботи муқаррарнамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ба иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон барои ҳалли вазифаҳои оинномавии онҳо бино, иншоот, воситаҳои алоқа ва нақлиёт, дигар амволу таҷҳизот диҳанд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Давлат иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонро, ки дар рушди сиёсати иҷтимоӣ ва тарбияи ватандӯстии ҷавонон барномаҳо амалӣ мекунанд, дастгирӣ менамояд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Моддаи 29. Шўроҳои кор бо ҷавонон

Бо мақсади татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон, дастгирии ҷавонон имкон дорад шўроҳои кор бо ҷавонон таъсис дода шаванд.

Тартиби таъсис, вазифаҳо ва самтҳои фаъолияти шўроҳои кор бо ҷавонон бо ҳуҷҷатҳои меъёрӣ, ки мақомоти ваколатдори давлатии кор бо ҷавонон тасдиқ менамояд, муайян карда мешаванд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №716)

Шўроҳои кор бо ҷавонон:

-фаъолияти субъектҳои раванди татбиқи сиёсати давлатии ҷавононро ҳамоҳанг мегардонанд;

-хароҷоти мақсадноки маблағи буҷетро мувофиқа ва назорат мекунанд;

-манфиатҳои субъектҳои дастгирии давлатии ҷавононро ташаккул дода ва ифода намуда, ҳифзи иҷтимоии онҳоро таъмин мекунанд;

-оид ба масъалаҳои мухталифи сиёсати давлатии ҷавонон ба мақомоти давлатии кор бо ҷавонон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти идоракунии тақлифҳо пешниҳод мекунанд.

Шӯроҳои кор бо ҷавонон тавассути намояндагони худ имкон доранд дар ҷаласа ва маҷлисҳои мақомоти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти идоракунии, ки масъалаҳои сиёсати давлатии ҷавононро баррасӣ мекунанд, иштирок намоянд.

Ба ҳайати шӯроҳои кор бо ҷавонон намояндагони мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон, ташкилотҳои ғайридавлатӣ, муассисаҳои таълимӣ, тандурустӣ, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва иттифоқҳои касаба дохил шуда метавонанд.

Боби 6. Муқаррароти хотимавӣ

Моддаи 30. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 31. Аз эътибор соқит донишани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сиёсати давлатии ҷавонон” ва боби Vӯ Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи дохил кардани тағйироту иловаҳо ба баъзе санадҳои қонунгузорӣ”

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сиёсати давлатии ҷавонон” аз 13 марти соли 1992 (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1992, № 9, моддаи 123) ва боби Vӯ Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи дохил кардани тағйироту иловаҳо ба баъзе санадҳои қонунгузорӣ” аз 1 феввали соли 1996 (Ахбори Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1996, № 3, моддаи 48) аз эътибор соқит доништа шаванд.

Моддаи 32. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Э.Раҳмонов
ш. Душанбе 15 июли соли 2004, № 52